

A vidékfejlesztés kívánatos helye, szerepe a következő programozási időszak stratégiájában és szabályozásában

Dr. Finta István Ph.D.
finta@rkk.hu

Alapkérdések, alapfeltételezések

- Mi szükséges ahhoz, hogy a LEADER program ténylegesen a vidékfejlesztés motorja, megkerülhetetlen és sikeres eleme lehessen?
- A hét alapelv érvényesülése a valóságban is;
- A források kritikus tömege és megfelelő finanszírozás;
- A nagy programok és alapok esetén divergencia helyett konvergencia, eliminálódás helyett szinergia, a vidék fejlesztése érdekében;

Az alapelvek érvényesülésének területei

- Az alapelvek olyan alapértékek, amelyek mindenkori kiindulópontjai a tervezésnek, döntésnek, és végrehajtásnak, minden szinten.
- A közösségi szint legfőbb feladata olyan jogi szabályozás megalkotása, mely garanciákat biztosít a megvalósulásra, esetleg szankcionálja a deviáns nemzetállami magatartást.
- Konkrét területek: intézményrendszer, eljárási szabályok;

Az alapelvek érvényesülésének területei és feltételei

- A fejlesztéspolitika hatósági beavatkozást igényel-e?

Strukturális Alapok	EMVA
<p>Az intézményrendszer vagy önálló szabályozás alapján, vagy a társasági tv. alapján működő nonprofit szervezetek.</p> <p>Rugalmasság, gyorsaság, költséghatékonyság esélye.</p> <p>Az NFÜ, a KSZ-ek irányítási rendszerének megújulása.</p>	<p>Hatóság, költségvetési szerv.</p> <p>Rugalmatlan, hierarchikus rend fokozott érvényesülése, motiváltság, teljesítményértékelés csekély lehetősége.</p>
<p>Az eljárás 2011-ben megújult, a gyorsaság, egyszerűség, átláthatóság és pályázóbarát ügyintézés jegyében.</p>	<p>Ket. alap, változás és a változás eredményessége?</p>
<p>Cél: minden szervezet társaság, egy alapító irányítása alatt, a jelenlegi rendszer tovább tökéletesítése, finomítása.</p>	<p>Lehetséges cél: különálló kifizető ügynökségek, nem költségvetési intézményi státuszban, önálló eljárásrend.</p>

Az alapelvek érvényesülésének szükségessége

- Az átfogó célok és értékek megvalósulását a legapróbb részletszabályok szintjén is biztosítani szükséges.
- A jelenlegi hazai állapot: az elvek nem, vagy csak részben érvényesülhetnek.

Közösségi „üzenetek”:

- Tematikus és földrajzi koncentráció növelése,
- A finanszírozásban bővülő és differenciáltabb konstrukciók,
- „Erősíteni kell a **helyi fejlesztési megoldások** szerepét a kohéziós politikán belül. Mindezt szorosan össze kell hangolni a vidékfejlesztési és tengerpolitikák keretében támogatott hasonló intézkedésekkel.” (5. kohéziós jelentés)

Közösségi „üzenetek”

- „A jövőben meg kell vizsgálni többek között, hogy nem kellene-e a kohéziós politika szabályozási szerkezetének **nagyobb rugalmasságot** biztosítani az operatív programok szervezésében, hogy jobban kifejezésre juttassa a fejlesztési folyamatok jellegét és földrajzi sajátosságait. A programokat így **nemcsak nemzeti és regionális szinten** lehetne tervezni és irányítani, hanem város csoportok, vagy például vízgyűjtőterületek és tengermedencék szintjén is.”
- „A Bizottságnak fontolóra kell vennie, hogy felgyorsítaná-e a támogatásoknak a kedvezményezettek részére történő kifizetését és ösztönözné-e az erősebb nemzeti ellenőrzést, **ha a kiadásokat mindaddig nem térítenék** meg a nemzeti hatóságok részére, **amíg a vonatkozó uniós hozzájárulást ki nem fizették a kedvezményezetteknek.**”

Közösségi elképzelések:

- A tervezés szintjén **közös stratégiai keret (KSK)**. A keretbe beletartozna a Kohéziós Alap, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap és az Európai Halászati Alap;
- NSRK helyett **fejlesztési és beruházási társulási szerződés**, amely uniós alapok nemzeti szintű összehangolását is meghatározná.
- A változtatások biztosítanak-e eredményeket?

A szinergia követelményének jelenlegi közösségi szabályozása

- A szinergia követelménye és folyamatos hangsúlyozása;
- Részletszabályozás szintjén a demarkációs kritériumok a meghatározóak;

- Stratégiai iránymutatások:

Az EMVA esetén területi szint alapú elhatárolás; Az idő meghaladta, a gyakorlat nem igazolta.

- Végző döntés: nemzeti hatáskör;

A hazai programok meghatározó jellemzői

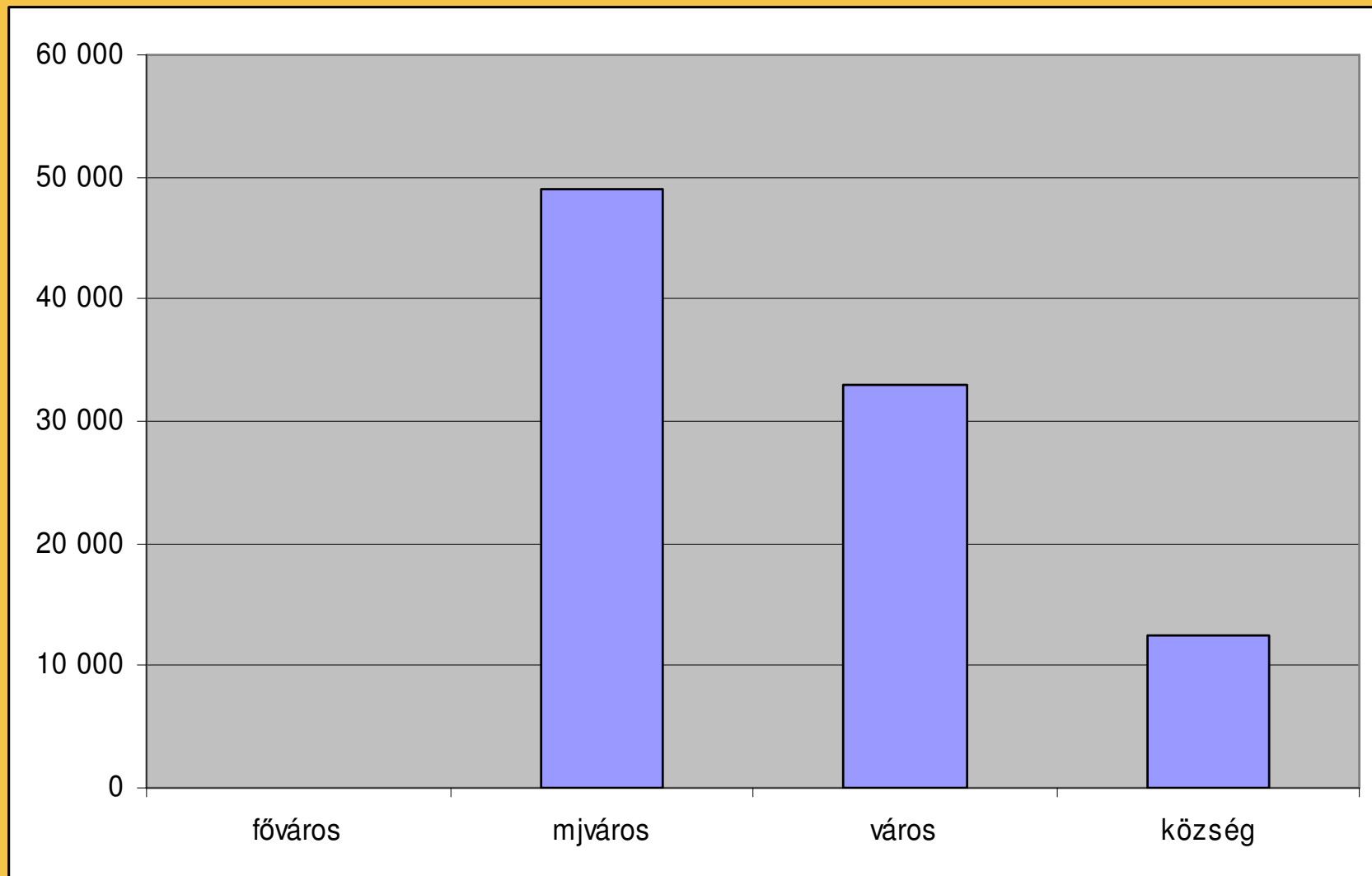
- Az ÚMVP az ország településeinek 95%-át, területének 87%-át és a népesség 45%-át fedi le.
- Az ÚMFT ~7000 Mrd. Ft, a 3-4. tengely ~280 Mrd. Ft-tal gazdálkodhat.
- Merev lehatárolás következményei a vidék számára beláthatatlanok.

Egyes fejlesztési célok megvalósulása, kizárólag a számok tükrében (GOP)

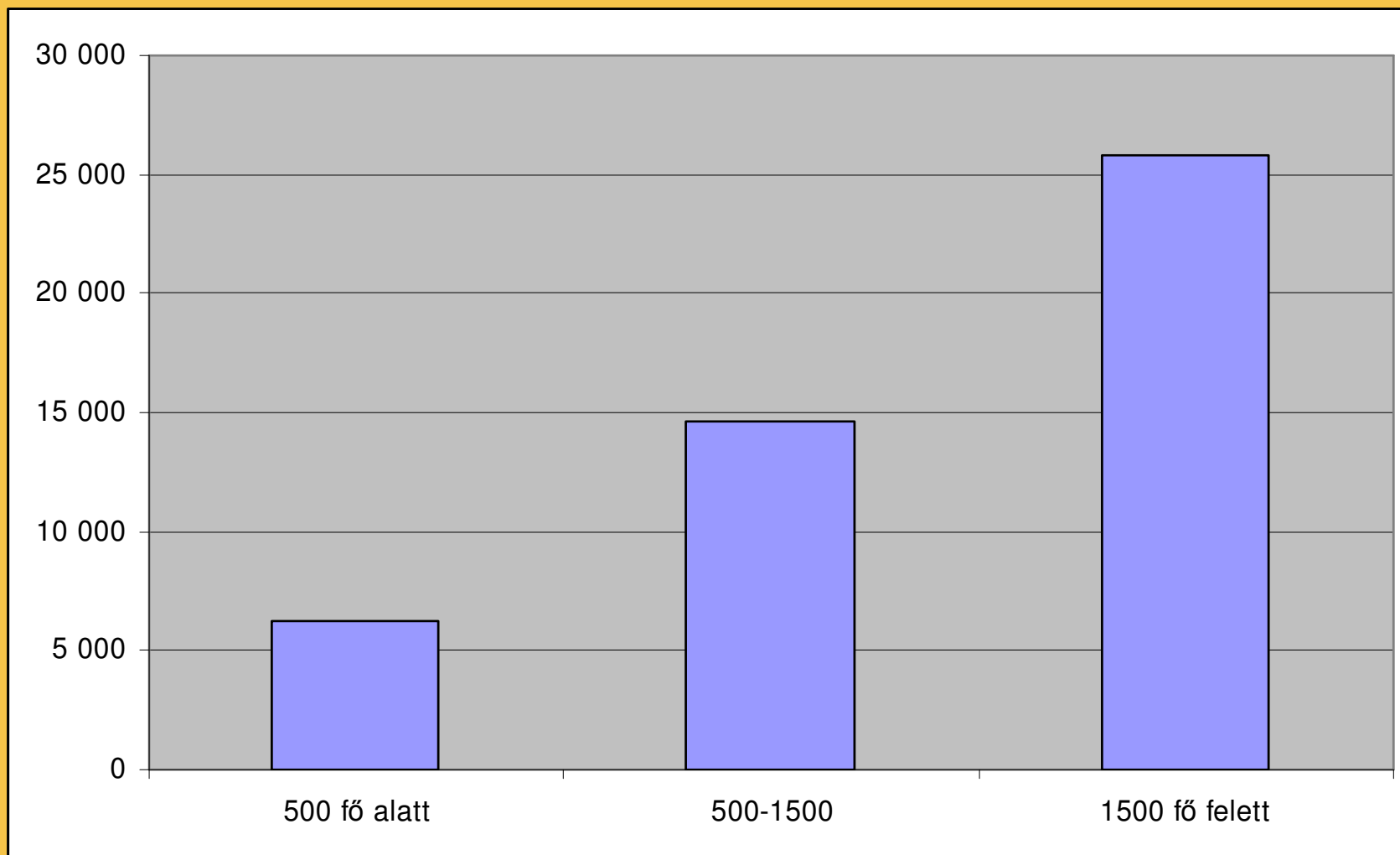
MTA Regionális Kutatások Központja

Egyes fejlesztési célok megvalósulása, kizárólag a számok tükrében (GOP)

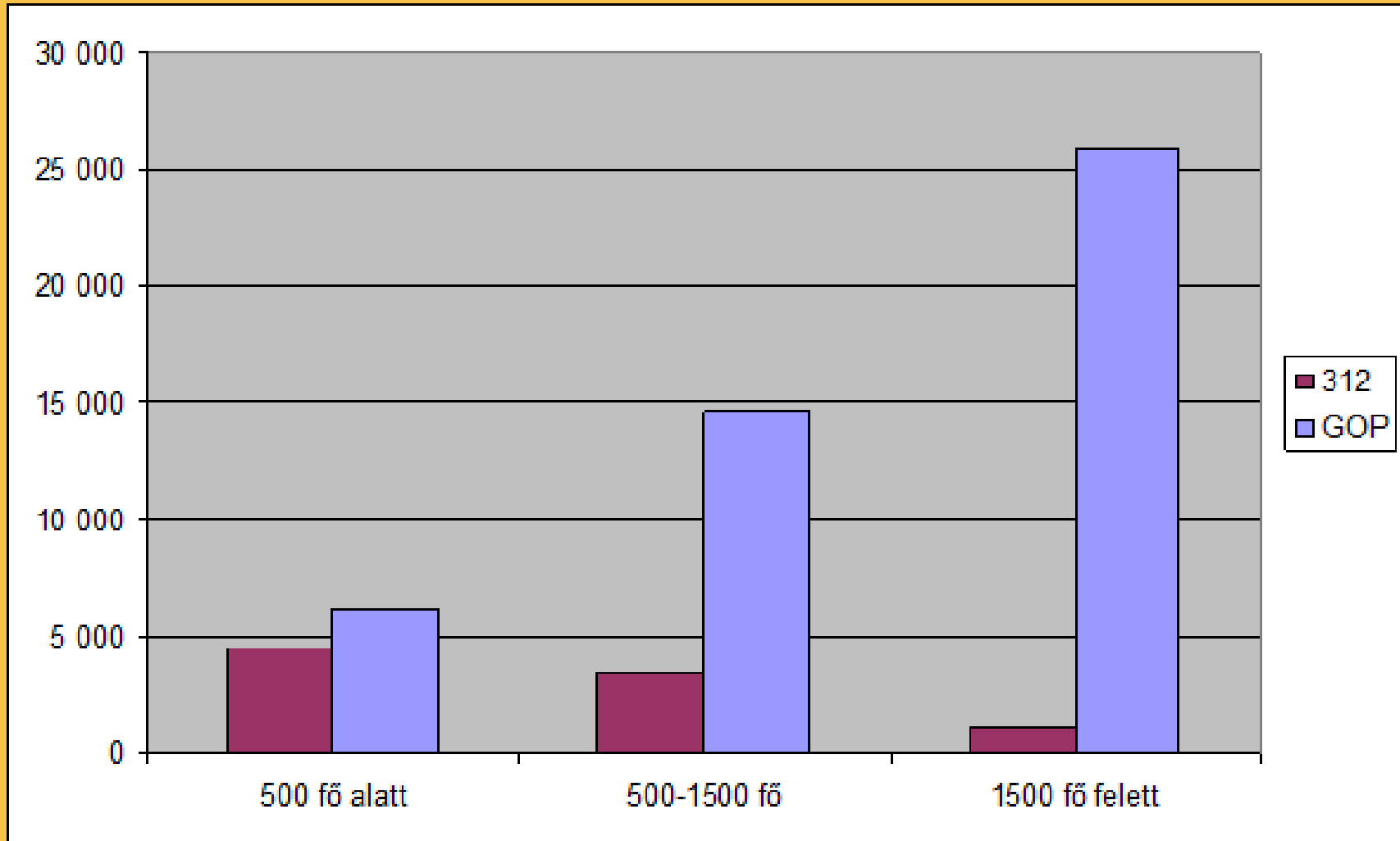
MTA Regionális Kutatások Központja

Az egy főre jutó támogatási összegek összehasonlítása hasonló célú intézkedéseknél (312, GOP)

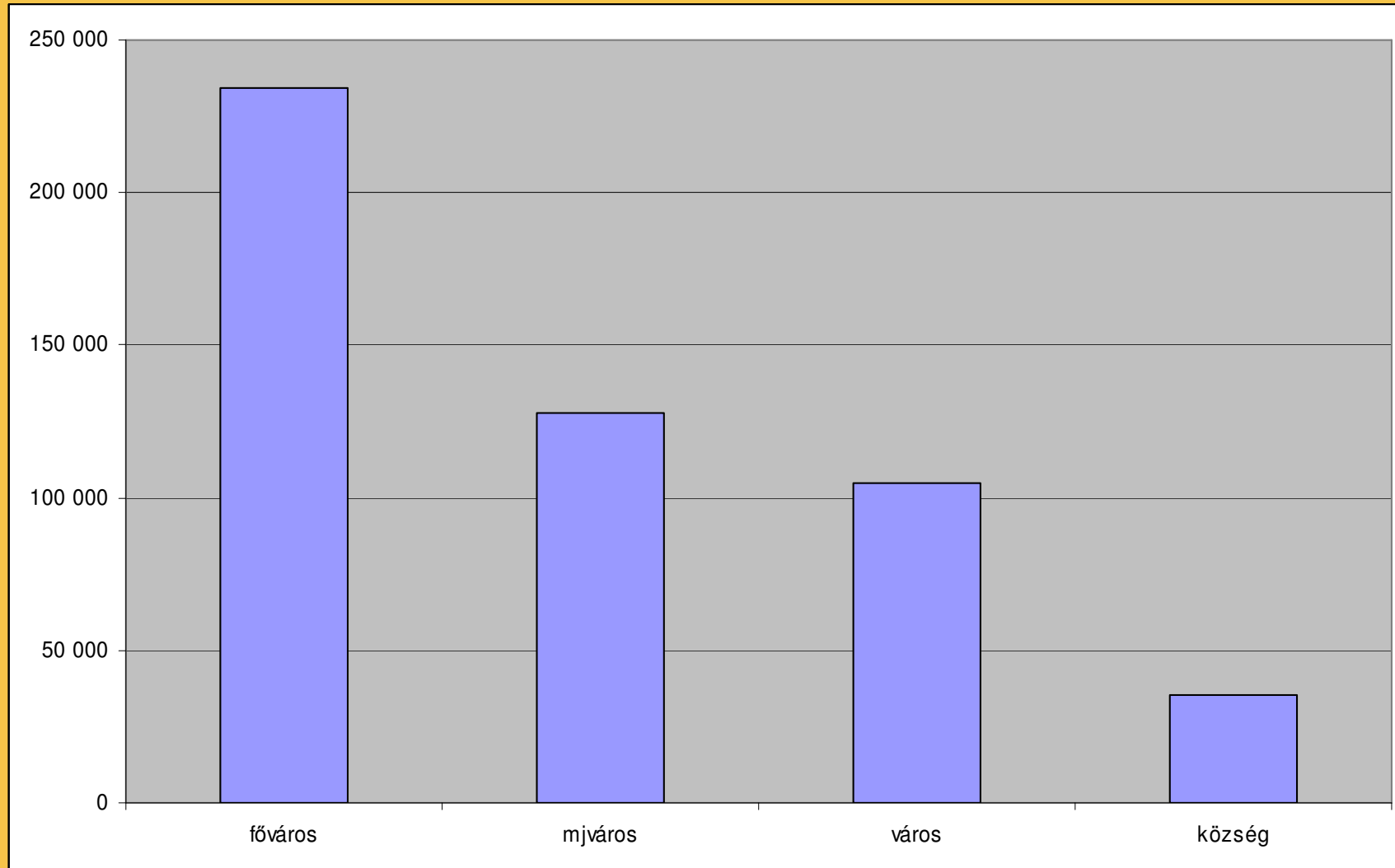
MTA Regionális Kutatások Központja

Egyes fejlesztési célok megvalósulása, kizárólag a számok tükrében (KÖZOP)

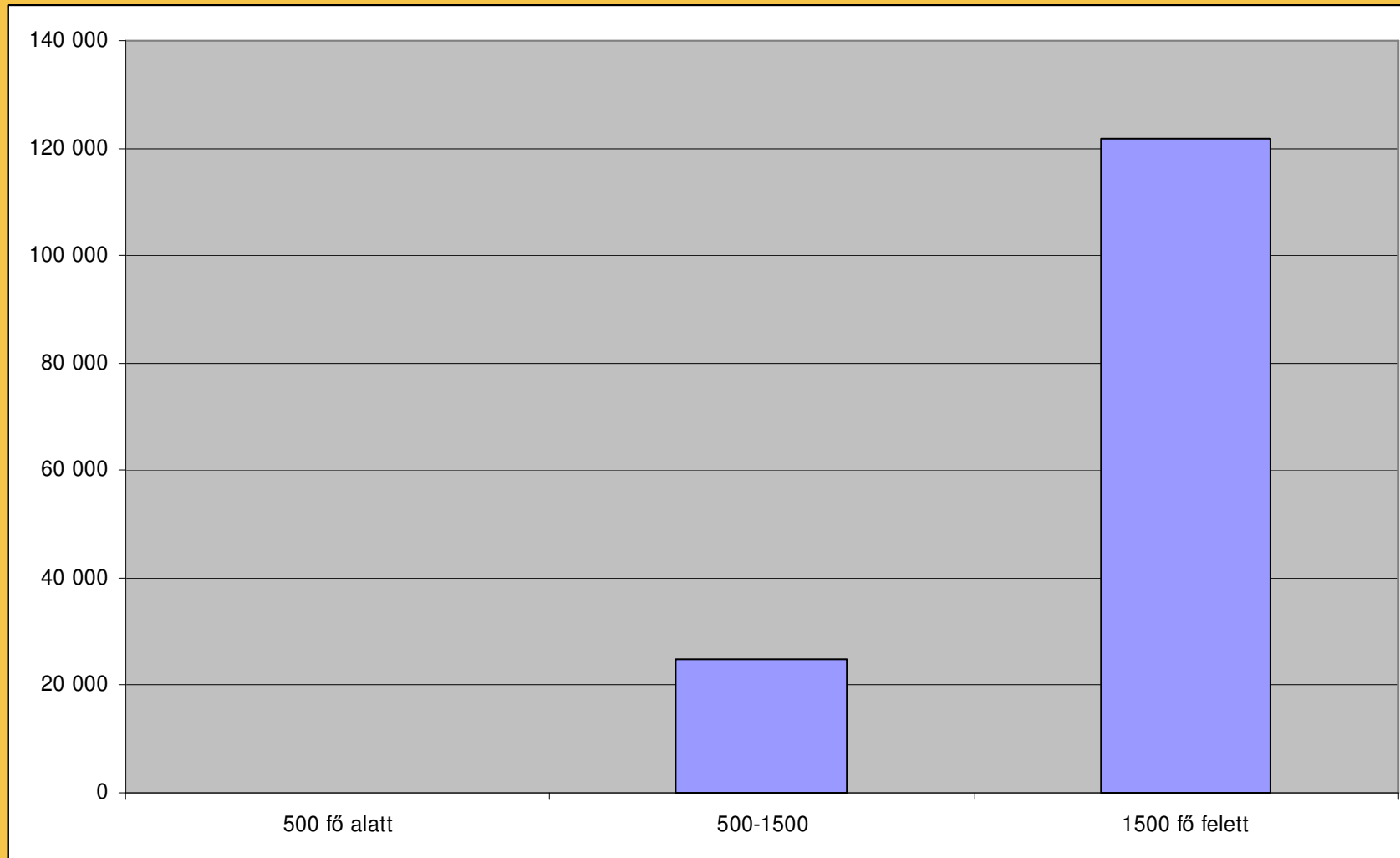
MTA Regionális Kutatások Központja

Egyes fejlesztési célok megvalósulása, kizárólag a számok tükrében (KÖZÖP)

MTA Regionális Kutatások Központja

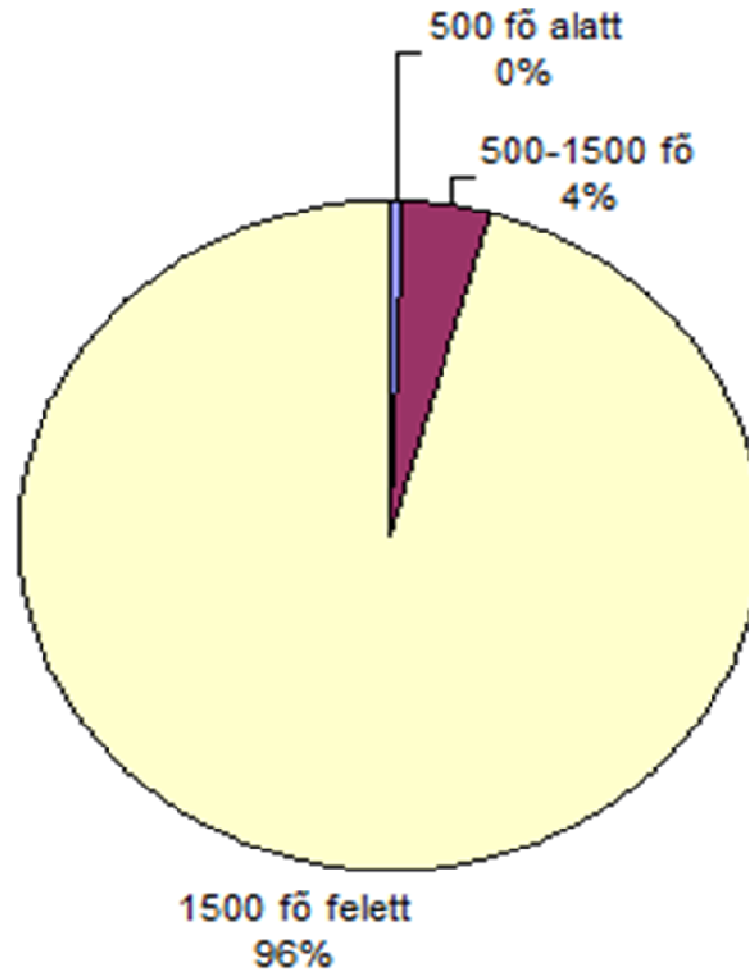

Térségi hatású programok

- Tényleg térségi hatású?
- Érzékelhető a vidék számára?
- Elérhető a vidék társadalma számára?
- Illeszkedik a tényleges vidéki igényekhez?
- Helyes, hogy egy OP kizárólag térségi hatású programokból álljon?

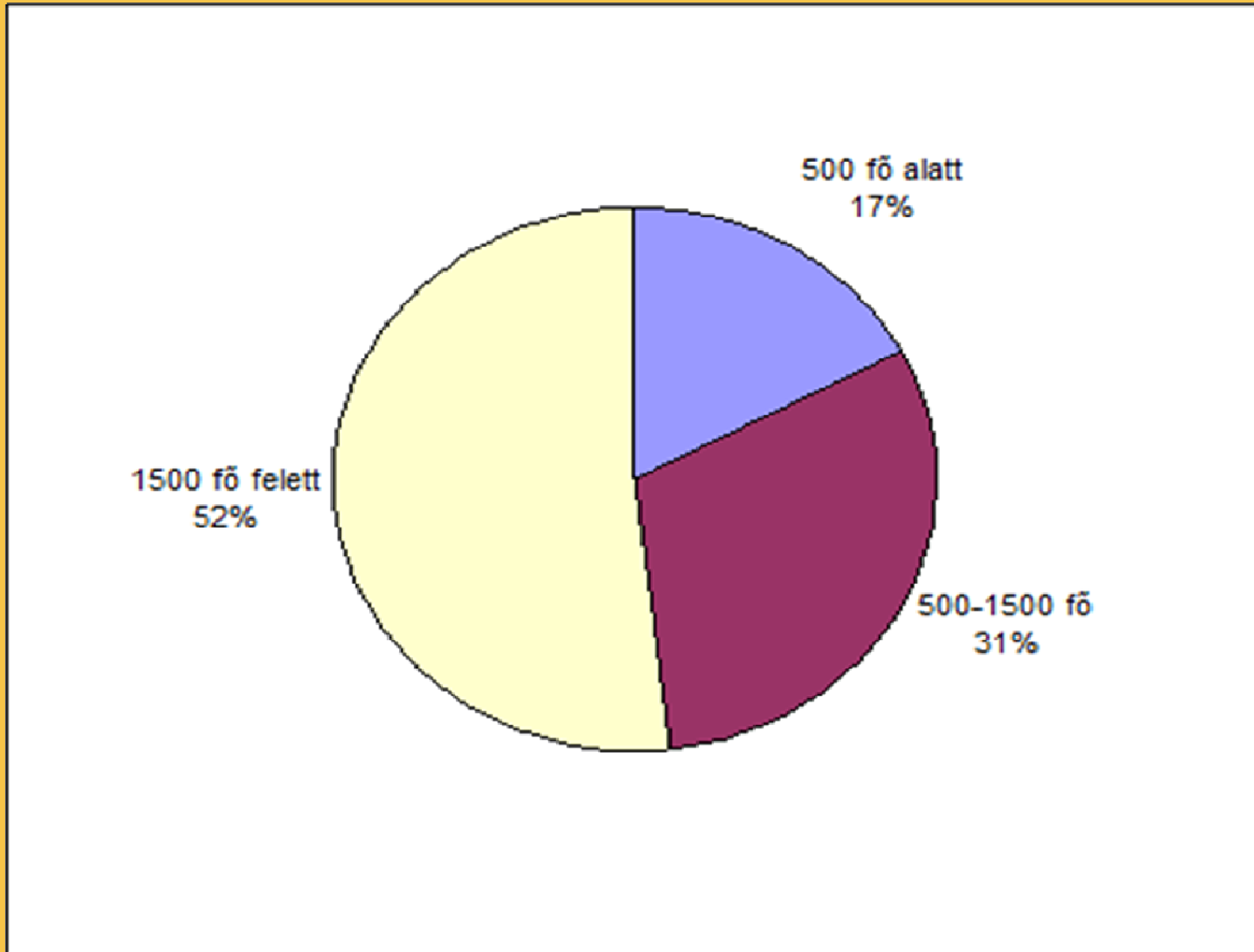
ÚMFT támogatások megoszlása települési méretkategóriák szerint

ÚMVP támogatások megoszlása települési méretkategóriák szerint

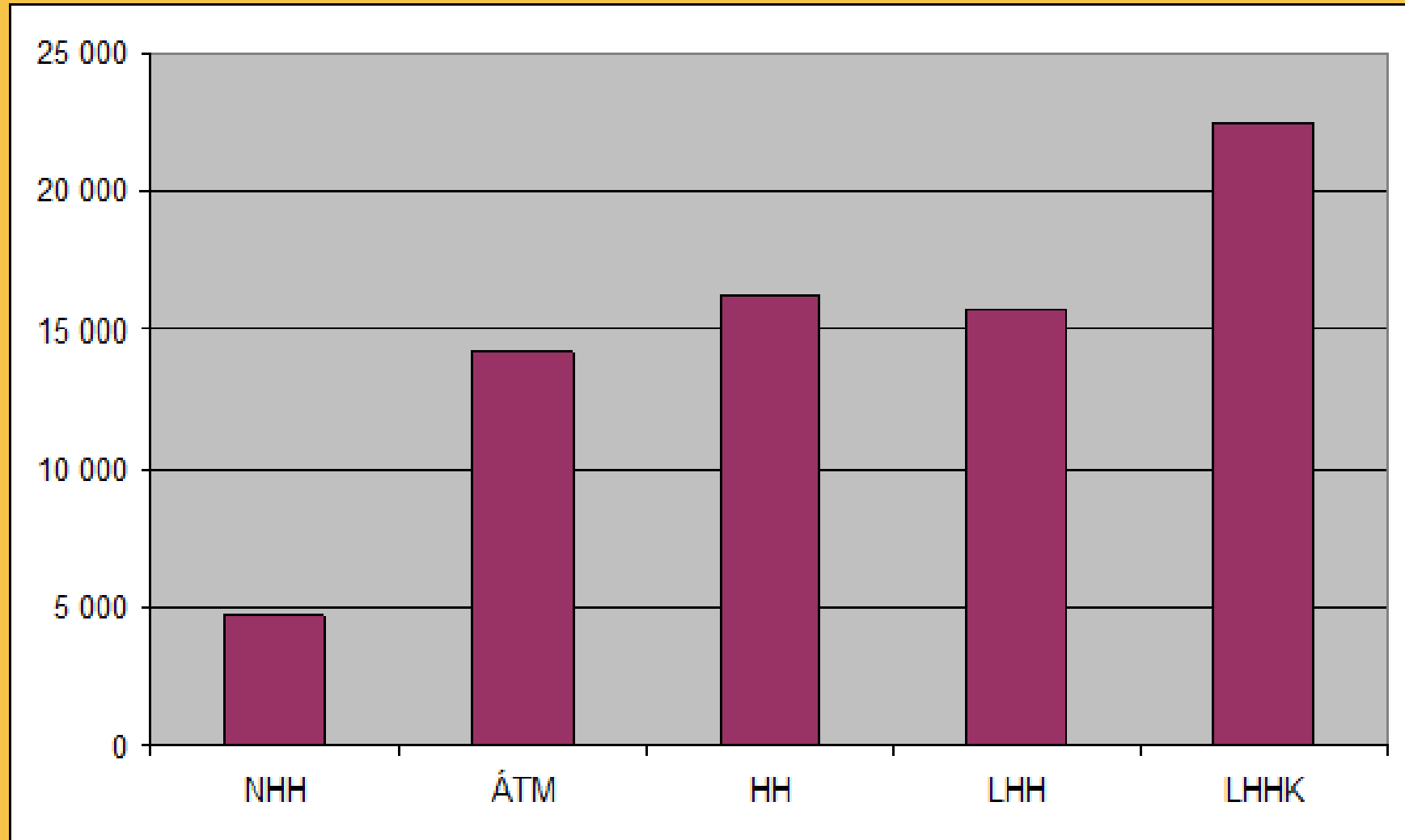
MTA Regionális Kutatások Központja

Az egy főre jutó ÚMVP támogatási összegek a megvalósulási hely kistérségi besorolása szerint

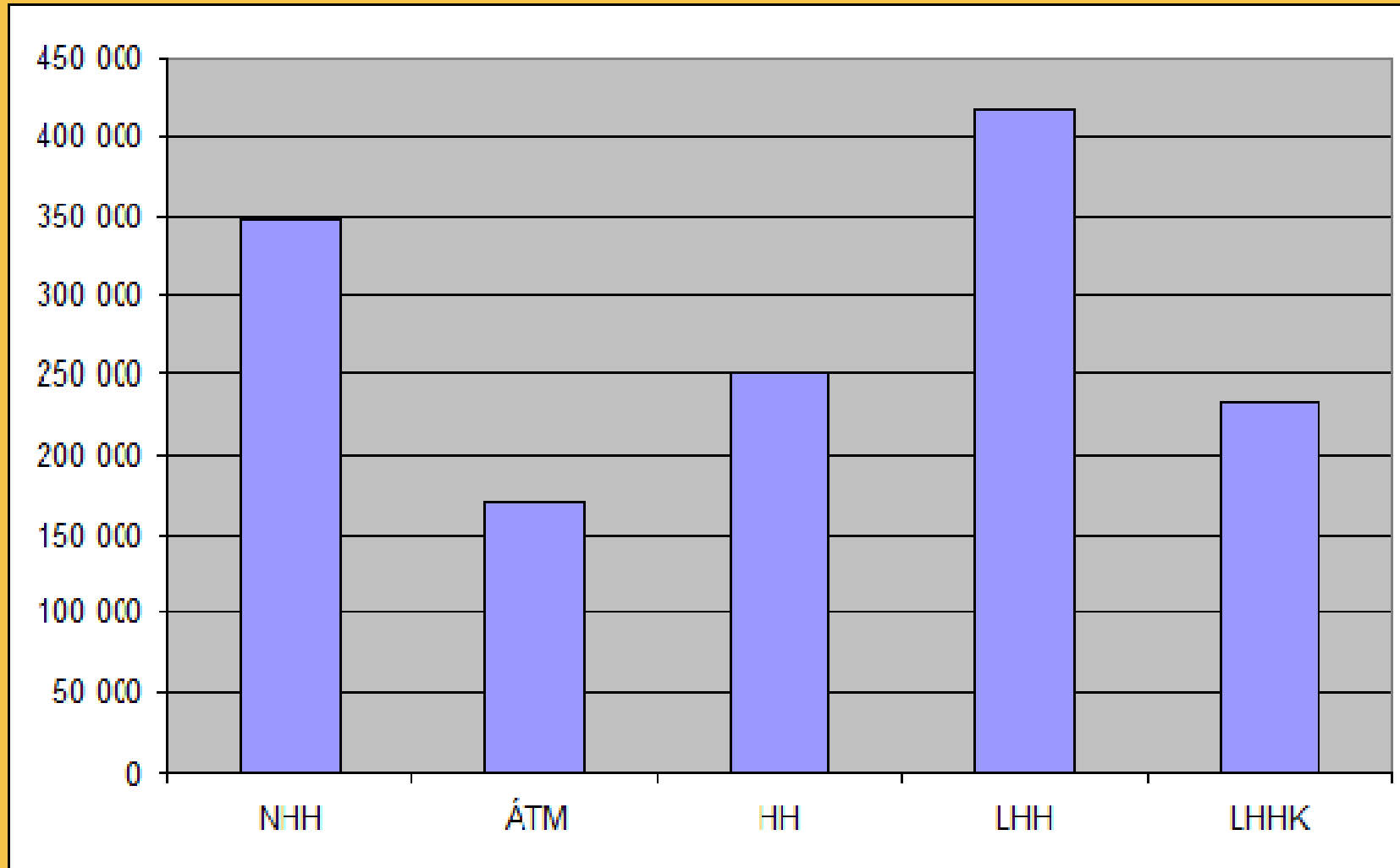
MTA Regionális Kutatások Központja

Az egy főre jutó ÚMFT támogatási összegek a megvalósulási hely kistérségi besorolása szerint

MTA Regionális Kutatások Központja

- Fellegi nyilatkozat: „Magyarország szeretné megerősíteni a kohéziós politikában a szolidaritást és növelni annak hatékonyságát, s minél nagyobb méretékben csökkenteni az egyes régiók fejlettségi szintje közti eltéréseket.”
- Tükrözi ezt az Új Széchenyi Terv?

Megoldási lehetőségek

- Tematikus átfedés (azonos célok) esetén
- Tematikus átfedés hiánya esetén
- A fejlesztéspolitikai intézményrendszer optimális kihasználása érdekében
- Feltétel: egységes fejlesztéspolitikai szemlélet, amelyben a vidék nem marad háttérbe szorított helyzetben.
Kormányzati döntést igényel

Az intézményi együttműködés lehetőségei

- Kistérségi szinten a leginkább kiépített a HACCS hálózat.
- Ez a hálózat képes és alkalmas programok (pl.: LHH program), vagy egyes programelemek hatékonyabb, olcsóbb menedzselésére.
- A HACCS hálózat elfoglalhatná helyét a 2013 utáni időszak fejlesztéspolitikai intézményrendszerében.

Köszönöm a figyelmet!

